

Original Article

นิพนธ์ต้นฉบับ

อิทธิพลของการทำหน้าที่ของครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อพฤติกรรม การช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสา

วรรณภา สารโจน์*

งามลมัย นิวเหลือง**

*โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์

**สาขาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของการทำหน้าที่ของครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ และการสนับสนุนทางสังคมของวัยรุ่นจิตอาสา ในโรงพยาบาลชุมชน 5 แห่ง จังหวัดนนทบุรีและผลของปัจจัยเหล่านี้ รวมทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสา ศึกษาและเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด คือ วัยรุ่นจิตอาสา 5 แห่ง ในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนนทบุรี จำนวน 426 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการศึกษาพบว่าวัยรุ่นจิตอาสาในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนนทบุรี 1) มีการรับรู้ถึงการทำหน้าที่ของครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมการช่วยเหลืออยู่ในระดับสูง 2) ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน และความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์จากโรงเรียน จำนวนพี่น้องและระดับการศึกษาาร่วมกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 65.2 ($R^2_{adj} 0.652$) และตัวแปรที่พยากรณ์พฤติกรรมการช่วยเหลือได้ดีที่สุด คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น

คำสำคัญ:

พฤติกรรมการช่วยเหลือ, จิตอาสา, วัยรุ่นจิตอาสา, การทำหน้าที่ของครอบครัว, ความฉลาดทางอารมณ์, การสนับสนุนทางสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์กระตุ้นให้บุคคลเกิดการแข่งขัน
ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเด่นชัดในเรื่องของความ

เห็นแก่ตัว ได้แก่ การไร้น้ำใจ ตัวใครตัวมัน การ
เบียดเบียนทำร้ายกัน⁽¹⁾ ประเทศไทยที่เคยถูกยกย่องว่า
เป็นสยามเมืองยิ้ม ผู้คนใจดีเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ได้

เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นมุ่งแสวงหาความร่ำรวยเงินทอง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและเอาตัวรอด ขาดสำนึกในการช่วยเหลือกัน เยาวชนและวัยรุ่นไทยในปัจจุบันขาดคุณลักษณะที่ดี เช่น ความมีน้ำใจช่วยเหลือกันลดน้อยลง มุ่งหาความสุขแต่ตนเองและใช้เวลาไปกับเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์⁽²⁾ ชมรมสุขภาพวัยรุ่นราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ได้ศึกษาปัญหาวัยรุ่นยุคใหม่ พบว่า วัยรุ่นไทยอยู่ในภาวะเสี่ยง เด็กอายุ 7-21 ปี ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล หมกมุ่นกับการเล่นเกมส้อมพิวเตอร์ เฉลี่ย 4.5 ชั่วโมงต่อวัน และหมดเวลาไปกับการดูโทรทัศน์ 19 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ มีวัยรุ่นเพียงร้อยละ 4.95 เท่านั้นที่ทำกิจกรรมร่วมกับสังคมในฐานะอาสาสมัคร⁽³⁾

ปัญหาข้างต้นกระตุ้นให้องค์กรต่าง ๆ ได้พยายามหาแนวทางแก้ไขทางสังคม มติคณะรัฐมนตรีประกาศให้ปี พ.ศ. 2550 เป็นปีแห่งการให้และอาสาช่วยเหลือสังคม กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดทำกรอบการวิจัยสุขภาพจิต ใน 5 ปี พ.ศ. 2548-2552 โดยให้ความสำคัญในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีในคนไทย ได้แก่ การมีจิตสาธารณะ การทำงานเป็นทีม การเอื้ออาทรต่อกัน ความมีน้ำใจ ถือเป็นกรอบในการพัฒนาอย่างหนึ่งของกรมสุขภาพจิต⁽⁴⁾ นอกจากนี้สำนักงานสนับสนุนกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) มีนโยบายและโครงการส่งเสริมวัยรุ่นทำความดีผ่านการเป็น “จิตอาสา” หรืออาสาสมัครในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น⁽⁵⁾ ร่วมกับเครือข่ายจิตอาสาซึ่งเป็นองค์กรทางสังคมหนึ่งที่มีการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาอย่างจริงจังและเห็นความสำคัญในงานอาสาสมัคร ซึ่งมีรากฐานจากความเชื่อที่ว่า “จิตอาสา” เป็นช่องทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจ ความมีน้ำใจของบุคคล เป็นการฝึกฝนให้รู้จักแบ่งปันแก่ผู้อื่น⁽⁶⁾ แนวทางหนึ่งในการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีสำนึกในการช่วยเหลือผู้อื่นนั่นคือ การให้วัยรุ่นมีส่วนร่วมช่วยเหลือในสังคม เช่น รับฟังปัญหาของเพื่อน ใช้เวลากับผู้สูงอายหรือผู้พิการในสถานสงเคราะห์ เป็นต้น⁽⁷⁾ การเสริมสร้างวัยรุ่นให้มี

พฤติกรรมการช่วยเหลือต้องเริ่มปลูกฝังจากสถาบันครอบครัว ในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูให้เป็นคนดีมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยเฉพาะในสังคมวัฒนธรรมไทยที่มีค่านิยมและมีความเชื่อว่า การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งที่ดีงาม

ความฉลาดทางอารมณ์มีบทบาทในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคล หากครอบครัวเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับสมาชิกในครอบครัว จะส่งผลต่อการมีสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว และยังช่วยลดข้อขัดแย้งต่าง ๆ ทำให้การเอาเปรียบ การเห็นแก่ตัวของบุคคลในสังคมลดน้อยลง สร้างความรักใคร่ปรองดองทำให้สังคมน่าอยู่และมีความสุข⁽⁸⁾ แนวทางหนึ่งในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ให้กับวัยรุ่น คือ ให้วัยรุ่นซึมซับมาตรฐานทางศีลธรรม ฝึกให้แสดงออกซึ่งความเมตตา กรุณา ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่เลือกโอกาส ปฏิบัติงานที่เป็นการบริการชุมชน การเข้าไปช่วยเหลือในสังคม การเป็นอาสาสมัครในโรงพยาบาล เป็นต้น⁽⁹⁾

ในปัจจุบันองค์กรต่าง ๆ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้วัยรุ่นได้แสดงออกถึงความเอื้อเพื่อช่วยเหลือคนอื่นมากขึ้น หน่วยงานของภาครัฐที่มีการดำเนินกิจกรรมจิตอาสาได้อย่างเป็นรูปธรรมหน่วยงานหนึ่ง คือ สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรีและโรงพยาบาลชุมชนในจังหวัด ได้แก่ โรงพยาบาลบางบัวทอง โรงพยาบาลปากเกร็ด โรงพยาบาลบางกรวย โรงพยาบาลบางใหญ่ และโรงพยาบาลไทรน้อย ได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนทำความดีในโครงการฉลอง 60 ปี 60 ล้านความดีเริ่มที่เด็กและเยาวชนเนื่องในวันเด็กแห่งชาติประจำปี 2550⁽¹⁰⁾ โรงเรียนต่าง ๆ ภายในจังหวัดมีความสนใจที่เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยส่งนักเรียนที่มีความสนใจและสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาในโรงพยาบาลเพื่อทำการช่วยเหลือผู้ป่วยในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเล่นิทาน การป้อนอาหารให้ผู้ป่วย การร้องเพลง การรำไทย การแสดงดนตรีไทย เป็นต้น ในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวได้รับความสนใจจากสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออินเทอร์เน็ต

ซึ่งได้นำเสนอภาพกิจกรรมของนักเรียนวัยรุ่นจิตอาสาที่ได้เข้าไปช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยในโรงพยาบาลให้กับสังคมได้รับรู้ว่า ยังมีวัยรุ่นและเยาวชนกลุ่มหนึ่งในจังหวัดนนทบุรีได้ทำความดีผ่านการเป็นจิตอาสาในการช่วยเหลือผู้อื่น จากปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้มีคนที่รู้จักคำว่า “จิตอาสา” มากยิ่งขึ้น ในลักษณะของการทำความดีช่วยเหลือผู้อื่นนั่นเอง

จากที่ได้กล่าวทั้งหมดข้างต้น จะเห็นว่าการที่บุคคลจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมในการมีพฤติกรรมช่วยเหลือผู้อื่นโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่สำคัญวัยหนึ่งสมควรส่งเสริมและให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมไปพร้อม ๆ กัน⁽¹¹⁾ โดยเฉพาะการพัฒนาคุณลักษณะการเอื้อเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการเรียนรู้จากการให้ การเสียสละและการช่วยเหลือ อันเป็นลักษณะที่สะท้อนถึงความเป็นคนดีมีคุณธรรมอย่างหนึ่งของบุคคลที่สังคมยอมรับ⁽¹²⁾ การส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมช่วยเหลือมีหลายปัจจัยที่คาดว่าจะช่วยส่งเสริมและมีความเกี่ยวข้องคือ สถาบันครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ ในสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล การทำหน้าที่ของครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ และการสนับสนุนทางสังคม ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมช่วยเหลืออย่างไร โดยประชากรและขอบเขตที่ทำการศึกษาคือ วัยรุ่นจิตอาสาในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนนทบุรี และผู้วิจัยหวังว่าการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของวัยรุ่นในกลุ่มอื่นต่อไป

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่องนี้เป็นเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ วัยรุ่นจิตอาสาที่มีอายุระหว่าง 13-21 ปี ที่ทำกิจกรรมจิตอาสา

ภายในโรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนนทบุรีทั้ง 5 โรงพยาบาล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลในช่วงระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2550 ถึงวันที่ 1 มกราคม 2551 (เป็นช่วงเวลาที่ยังวัยรุ่นจิตอาสา สมัครเข้าร่วมทำกิจกรรมจิตอาสาในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดนนทบุรี) ซึ่งมีจำนวนวัยรุ่นจิตอาสาทั้งสิ้น 426 คน งานวิจัยครั้งนี้ใช้การหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธี Statistical Power Analysis⁽¹³⁾ และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนประชากร (proportional stratified random sampling) ตามจำนวนโรงพยาบาลชุมชนของจังหวัดนนทบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 297 คน แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อย และป้องกันความคลาดเคลื่อนของงานวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 426 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ได้นำไปตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) กับผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และนำไปปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกับประชากรที่ทำการศึกษา (try out) จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อและรายด้านและนำข้อมูลไปหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามแบบตรวจรายการ (check list) ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดาและรายได้ของครอบครัว ส่วนข้อความแบบเติมข้อความ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ผลการเรียน จำนวนพี่น้องจากบิดามารดาเดียวกัน ลำดับการเกิด

ในส่วนที่ 2-5 ใช้ข้อความคำถามมีลักษณะเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (Likert scale) ที่มี 5 ระดับ เป็นข้อคำถามเชิงบวกทั้งหมด เมื่อรวบรวมข้อมูล และ จำแนกความถี่ของข้อมูลแล้ว นำไปวัดระดับซึ่งมีเกณฑ์ การวัดได้ 5 ระดับ ดังนี้

- 1.00-1.80 ต่ำมาก
- 1.81-2.60 ต่ำ
- 2.61-3.40 ปานกลาง
- 3.41-4.20 สูง
- 4.21-5.00 สูงมาก

ส่วนที่ 2 คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการทำหน้าที่ ของครอบครัว โดยประยุกต์จากแนวคิดของ McMaster Model of Family Functioning (MMFF) ของ Epstien, Bishop & Baldwin⁽¹⁴⁾ ซึ่งมีข้อคำถามรวม 30 ข้อ มีค่า ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9408

ส่วนที่ 3 คือแบบสอบถามเกี่ยวกับความฉลาด ทางอารมณ์ โดยประยุกต์จากแนวคิดของ Goleman⁽¹⁵⁾ ซึ่งมีข้อคำถามรวม 39 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9629

ส่วนที่ 4 คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุน ทางสังคม โดยประยุกต์จากแนวคิดของ House⁽¹⁶⁾ ใน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้แยกการสนับสนุนทาง สังคมออกเป็น 2 ลักษณะของแหล่งการสนับสนุน คือ การสนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและการสนับสนุน ทางสังคมจากโรงพยาบาล เนื่องจากวัยรุ่นจิตอาสาได้ รับการสนับสนุนในการทำกิจกรรมจิตอาสาทั้งจากทาง โรงเรียนและโรงพยาบาล ซึ่งข้อคำถามเกี่ยวกับการ สนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียนและโรงพยาบาล มี จำนวน 43 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9563 และ ส่วนสุดท้าย

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรม การช่วยเหลือ โดยประยุกต์จากแนวคิดและหลักการของ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย⁽¹⁷⁾ ซึ่งมีข้อ คำถามรวม 31 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยได้รับอนุญาตในการเก็บข้อมูลจากนาย

แพทย์สาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี และผู้อำนวยการ โรงพยาบาลชุมชนจังหวัดนนทบุรีทั้ง 5 โรงพยาบาลได้แก่ โรงพยาบาลบางบัวทอง โรงพยาบาลปากเกร็ด โรง- พยาบาลบางกรวย โรงพยาบาลบางใหญ่ และโรง- พยาบาลไทรน้อย เพื่อสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลกับกลุ่ม วัยรุ่นจิตอาสาด้วยตนเองและได้รับการยินยอมจากผู้ให้ ข้อมูล หลังจากนั้นเก็บข้อมูลและเก็บแบบสอบถามกลับ คืนในวันเดียวกันได้จำนวนทั้งสิ้น 426 ชุด ซึ่งอัตราการ ตอบกลับ ร้อยละ 100 หลังจากนั้นตรวจสอบความ สมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ เชิงพรรณนา (descriptive statistics) คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (stepwise multiple regres- sion analysis)

ผลการศึกษา

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของวัยรุ่นจิตอาสา ผล การศึกษาพบว่าวัยรุ่นจิตอาสาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 77.2 มีอายุอยู่ในระหว่าง 16-17 ปี มีระดับ การศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 74.1 มีผล การเรียนในระหว่าง 3.01-3.50 มีจำนวนพี่น้อง 2 คน ลำดับการเกิดส่วนใหญ่เป็นลูกคนที่ 1 สถานภาพสมรส ของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 73.4 รายได้ของ ครอบครัวน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท อาชีพของ บิดามีอาชีพรับจ้างหรือพนักงานทั่วไป ร้อยละ 39.5 อาชีพ ของมารดามีอาชีพรับจ้างหรือพนักงานทั่วไป ร้อยละ 34.1 ระดับการศึกษาของบิดาประถมศึกษา ร้อยละ 36.3 และ ระดับการศึกษาของมารดาประถมศึกษา ร้อยละ 47.9

วัยรุ่นจิตอาสา มีการรับรู้ถึงการทำหน้าที่ของครัว ของตนเองอยู่ในระดับสูง (μ 4.05, σ 0.51) ความ ฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับสูง (μ 4.17, σ 0.44) การ สนับสนุนทางสังคมจากโรงเรียน อยู่ในระดับสูง (μ 4.11, σ 0.46) การสนับสนุนทางสังคมจากโรงพยาบาล อยู่ ในระดับสูง (μ 4.07, σ 0.54) และพฤติกรรมความช่วยเหลือ อยู่ในระดับสูง (μ 4.17, σ 0.46)

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล การทำหน้าที่ของครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ การสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสา ซึ่งผลการทดสอบได้นำเสนอในตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง และจำนวนพี่น้องมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนการสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์จากโรงเรียน และระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ตัวแปรทั้ง 7 ตัว สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสาได้

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 65.2 เมื่อนำตัวแปรที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมการช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสา มาเขียนสมการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมการช่วยเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$พฤติกรรมการช่วยเหลือ = 0.349$ (ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น) $+0.239$ (การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว) $+0.155$ (การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน) $+0.188$ (ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง) $+0.135$ (การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์จากโรงเรียน) $+0.104$ (จำนวนพี่น้อง) $+0.093$ (ระดับการศึกษา)

จากสมการพยากรณ์พฤติกรรมการช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสา พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในการพยากรณ์พฤติกรรมการช่วยเหลือได้ดีที่สุด คือ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น รองลงมาคือ การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการ

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสา

ตัวแปร	B	SE b	Beta	t	p-value
1. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น	1.178	0.145	0.349	8.119	0.000
2. การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว	1.027	0.167	0.239	6.159	0.000
3. การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน	0.587	0.144	0.155	4.065	0.000
4. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง	0.681	0.140	0.188	4.877	0.000
5. จำนวนพี่น้อง	0.995	0.310	0.104	3.209	0.001
6. การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์จากโรงเรียน	0.607	0.199	0.135	3.052	0.002
7. ระดับการศึกษา	3.061	1.005	0.093	2.901	0.004
ค่าคงที่	14.447				
R = .812 R ² = .654 R ² _{adj} = .652 F = 94.883 Sig = .000					

ควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์จากโรงเรียน จำนวนพี่น้องและระดับการศึกษา ตามลำดับ

วิจารณ์

ผลที่ได้จากการวิจัยตรงกับวัตถุประสงค์การวิจัยคือ ปัจจัยส่วนบุคคล การทำหน้าที่ของครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์และการสนับสนุนทางสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสาและพบว่า มีตัวแปรย่อย 7 ตัวแปร ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว การสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมด้านอารมณ์จากโรงเรียน จำนวนพี่น้องและระดับการศึกษา สามารถพยากรณ์พฤติกรรมความช่วยเหลือของวัยรุ่นจิตอาสา ดังนั้นสามารถพรรณนาและวิจารณ์ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่นนั้นสามารถทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยวัยรุ่นจิตอาสาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการความสัมพันธ์กับผู้อื่นจะมีพฤติกรรมความช่วยเหลือสูงขึ้นด้วย อาจเนื่องมาจากในการที่วัยรุ่นจิตอาสาได้เข้าไปทำกิจกรรมช่วยเหลือผู้อื่นหรืองานสาธารณประโยชน์ ได้มีการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการทำงานเป็นทีม มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งต้องใช้ ความสามารถในการสื่อสาร รู้จักประนีประนอม โกล่เกลี่ย ไม่พูดให้ร้าย พูดให้กำลังใจและพูดในทางที่ดีซึ่งสอดคล้องกับเทอดศักดิ์เดชคง⁽¹⁸⁾ ที่กล่าวว่าในการรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่น บุคคลนั้นมักจะมีความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจผู้อื่นเป็นพื้นฐานและเมื่อเห็นผู้อื่นเดือดร้อนก็อยากเข้าไปช่วยเหลือ วนิษา เรซ⁽¹⁹⁾ ได้กล่าวว่าคนที่มีความอัจฉริยะด้านมนุษยสัมพันธ์และการเข้าใจผู้อื่นมักจะมี

พฤติกรรมเหล่านี้ เช่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น สามารถทำให้ผู้อื่นสบายใจได้

2. การทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรม สามารถทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยครอบครัวของวัยรุ่นจิตอาสาที่มีการทำหน้าที่ของครอบครัวด้านการควบคุมพฤติกรรมสูงจะมีผลต่อพฤติกรรมความช่วยเหลือเพิ่มสูงขึ้นด้วย อาจเนื่องมาจากการที่ครอบครัวมีการทำหน้าที่ในการควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวเพื่อให้เกิดความสมดุลและมีการทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เมื่อวัยรุ่นจิตอาสาจะออกไปเที่ยวกับเพื่อน จะต้องขออนุญาตพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เมื่อสมาชิกในครอบครัวทำผิดหรือประพฤติตัวไม่ดี พ่อแม่หรือผู้ปกครองจะมีการตักเตือนหรือลงโทษตามความเหมาะสม สอดคล้องกับ อุมภาพร ตรังคสมบัติ⁽²⁰⁾ ที่กล่าวว่า ครอบครัวที่มีการควบคุมพฤติกรรมแบบยืดหยุ่น คือมีการตั้งกฎเกณฑ์ยืดหยุ่นพอประมาณมีการพิจารณาสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม การควบคุมแบบนี้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพราะเป็นไปด้วยความเข้าใจ เกิดการยอมรับในตัวบุคคล สมาชิกในครอบครัวจะเกิดความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎ มีพฤติกรรมแสดงออกต่อบุคคลอื่นอย่างไม่ก้าวร้าวมีลักษณะเอื้ออาทรต่อบุคคล

3. การสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน สามารถทำนายพฤติกรรมความช่วยเหลือได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยวัยรุ่นจิตอาสาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารจากโรงเรียน จะมีพฤติกรรมความช่วยเหลือสูงขึ้นด้วย อาจเนื่องมาจากโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งในการพัฒนาบุคคลให้มีลักษณะที่พึงประสงค์หรือเอื้อต่อสังคมนอกจากจะพัฒนาในด้านสติปัญญาแล้วยังพัฒนาด้านจริยธรรมคุณธรรมด้วยซึ่งการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวนี้สามารถเห็นเป็นรูปธรรมโดยการแสดงออกถึงการมีพฤติกรรมความช่วยเหลือ สอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล⁽²¹⁾ ที่ได้กล่าวว่า จริยธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติตนซึ่งจะสะท้อน

ออกมาในรูปของการกระทำที่ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น ดังนั้น โรงเรียนจึงได้สนับสนุนในการให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการแสดงออกถึงการช่วยเหลือและการทำประโยชน์เพื่อสาธารณะในการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าว

4. ความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเหลือได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยวัยรุ่นจิตอาสาที่มีความฉลาดทางอารมณ์ด้านการจัดการอารมณ์ของตนเอง จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากการจัดการอารมณ์ของตนเองถือเป็นความสามารถอย่างหนึ่งของบุคคล วีระวัฒน์ ปันนิตามัย⁽²²⁾ ได้กล่าวว่าเป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถจัดการอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม จะส่งผลให้มีการแสดงออกต่อบุคคลอื่นอย่างมีสัมพันธภาพที่ดีเป็นจุดเริ่มต้นของการทำความดี เมื่อบุคคลคิดดีก็อยากทำความดีเกิดขึ้น

5. การสนับสนุนทางสังคมด้านการตอบสนองด้านอารมณ์จากโรงเรียน สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเหลือได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยวัยรุ่นจิตอาสาที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการตอบสนองด้านอารมณ์จากโรงเรียน จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือที่สูงขึ้นด้วย อาจเนื่องมาจากโรงเรียน โดยเฉพาะครูหรืออาจารย์ได้มีการตอบสนองอารมณ์กับวัยรุ่นจิตอาสาในการดูแลเอาใจใส่ ให้ความสนใจเรื่องอารมณ์และความรู้สึกต่าง ๆ ของนักเรียน เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีอารมณ์แปรปรวน จุนเจียวหงุดหงิดได้ง่าย อาจเนื่องมาจากการเรียนหนังสือและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน เมื่อมีอาจารย์ที่โรงเรียนคอยช่วยเหลือรับฟังความรู้สึกที่เกิดขึ้นให้คำแนะนำและคำปรึกษา ช่วยให้นักเรียนวัยรุ่นสามารถทำหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี อารมณ์นั้นอาจถือได้ว่าเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่สามารถกำหนดพฤติกรรมได้

เทอดศักดิ์ เดชคง⁽¹⁸⁾ ได้กล่าวว่า หากคนเรามีอารมณ์ดี มีการมองโลกในแง่ดีก็จะสะท้อนออกมาในรูปของการกระทำที่ดีด้วย

6. จำนวนพี่น้อง สามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยวัยรุ่นจิตอาสาที่มีพี่น้องหลายคนจะมีพฤติกรรมช่วยเหลือเพิ่มสูงขึ้น อาจเนื่องมาจากครอบครัวของวัยรุ่นจิตอาสาได้มีการอบรมสั่งสอนให้วัยรุ่นจิตอาสาที่มีพี่น้องหลายคนให้ช่วยเหลือกัน มีหน้าที่แบ่งกันรับผิดชอบ และหากใครเดือดร้อนควรให้ความช่วยเหลือกันเพราะเป็นพี่น้องกัน โดยเฉพาะสังคมและวัฒนธรรมไทยที่เป็นสังคมแบบเครือญาติและมีการช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ มีการแบ่งปันกันแสดงความเอื้ออาทรต่อกันภายในพี่น้อง ถ้อยทีถ้อยอาศัยกัน พี่คนโตคอยช่วยเหลือดูแลน้องที่เล็กกว่า น้องที่เล็กกว่าสามารถช่วยพี่คนอื่นในการทำสิ่งเล็กน้อย ๆ ได้ตามความเหมาะสม เป็นการเรียนรู้และสร้างบรรยากาศของการช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในครอบครัว⁽²³⁾

7. ระดับการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาของวัยรุ่นจิตอาสาสามารถทำนายพฤติกรรมช่วยเหลืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยวัยรุ่นจิตอาสาที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือสูง อาจเนื่องมาจากวัยรุ่นจิตอาสาที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้รับโอกาสในการทำกิจกรรมที่ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคมมากสืบเนื่องมาจากการที่กระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยได้สนับสนุนให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้ทำประโยชน์ต่อสังคมในการเป็นอาสาสมัครในรูปแบบต่าง ๆ ตามความสามารถและความถนัด เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การให้ การเสียสละช่วยเหลือผู้อื่นมากขึ้น เป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนเก่งและคนดีควบคู่กัน และยังสามารถนำประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ประกอบในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่อไปได้⁽²⁴⁾ อาจถือได้ว่าเป็นแรงจูงใจอย่าง

หนึ่งที่กระตุ้นให้วัยรุ่นจิตอาสาที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแสดงออกถึงพฤติกรรมความช่วยเหลือมากกว่าวัยรุ่นจิตอาสาที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ข้อเสนอแนะ

ควรส่งเสริมให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับ การทำหน้าที่ของครอบครัว ความฉลาดทางอารมณ์ และการมีพฤติกรรมช่วยเหลือให้กับพ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียน วัยรุ่นในกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่จิตอาสา โดยผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรมให้ความรู้แก่พ่อแม่เมื่อใหม่ในการทำหน้าที่ของครอบครัว การจัดกิจกรรมจิตอาสาในโรงเรียนหรือในชุมชนจัดตั้งชมรมหรือกลุ่มในการทำงานเพื่อช่วยเหลือสังคมนอกจากนี้สถาบันครอบครัว โรงเรียน โรงพยาบาลหรือองค์กรต่าง ๆ รวมถึงผู้นำในชุมชน ควรจัดสรรพื้นที่และจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ให้กับเยาวชนและวัยรุ่นในการทำดีช่วยเหลือผู้อื่น เช่น ให้เข้ามาช่วยดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการหรือผู้ด้อยโอกาสในชุมชน และควรมีการให้รางวัลกับเยาวชนวัยรุ่นที่ประพฤติตัวดีเป็นแบบอย่างในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม และสนับสนุนให้เยาวชนวัยรุ่นเหล่านี้ได้รับโควตาพิเศษในการเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ที่ดีมีชื่อเสียง

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้ทุนสนับสนุนในการวิจัยและขอขอบคุณ วัยรุ่นจิตอาสาทุกคนที่ได้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

1. อรศรี งามวิทย์พงศ์. สร้างสุขภาวะทางจิตวิญญาณผ่านงานอาสาสมัคร. วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2548; 1:2-3.
2. ศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดสถาบันเด็กและวัยรุ่นราชบัณฑิตยสถาน. เรื่องเด็กไทยยุคใหม่ไร้หัวใจไม่รู้จักพอมุงหากความสุขใส่ตัว (บทความออนไลน์) 2546. [สืบค้นเมื่อ 15 มิถุนายน 2550]; แหล่งข้อมูล: URL: <http://library.icamtalk.com/>

- DbarticleNews/show.php3?Category=&No=5
3. ชมรมสุขภาพวัยรุ่นราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย. รู้ทันปัญหาวัยรุ่นยุคใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ชมรมสุขภาพวัยรุ่น; 2549.
 4. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. รายงานกรอบการวิจัยสุขภาพจิต พ.ศ. 2548-2552. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต; 2548.
 5. สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. สอนเด็กให้มีจิตอาสา. (บทความออนไลน์). [สืบค้นเมื่อ 3 กันยายน 2550]; แหล่งข้อมูล: URL: <http://www.thaihealth.or.th/healthcontent/articles/news>
 6. เครือข่ายจิตอาสา. แผนที่ทำดี ค้นพบความดีในใจคุณ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: เครือข่ายจิตอาสา; 2550.
 7. สวัสดิ์ ประทุมราช. การเลี้ยงลูกให้เป็นคนดี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ; 2549.
 8. เทอดศักดิ์ เดชคง. ความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มติชน; 2538.
 9. ทศพร ประเสริฐสุข. ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา. วารสารพฤติกรรมศาสตร์ 2542; 5:19-35.
 10. งานส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี. รายงานผลการดำเนินงานกิจกรรมจิตอาสาประจำปีงบประมาณ 2550. นนทบุรี: งานส่งเสริมสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี; 2550.
 11. พรหมทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. จิตวิทยาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ธนาพลอส; 2550.
 12. รุ่งรัตน์ ไกรทอง. ผลของการใช้บทบาทหน้าที่สมมติที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดช่องนนทรี (วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว. คณะศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร; 2537.
 13. Choen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. [cited 2008 May 25]; Available from: URL: <http://www.ncss.com/passreg.html>
 14. Epstein NB, Bishop DS, Baldwin LM. McMaster Model of the Family Functioning. 1st ed. New York: Guilford; 1982.
 15. Goleman D. Emotional Intelligence: why it can matter more than IQ. 2nd ed. New York: Bantam Books; 1995.
 16. House JS. Social support. In: Ritter C. Health behaviors: emerging research respective. 1st ed. London: Plennem Press; 1988.
 17. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การแบ่งประเภทของพฤติกรรมความช่วยเหลือ. ใน: กองการวิจัยทางการศึกษา. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยในด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เสียสละ มุ่งมั่นพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ; 2542.
 18. เทอดศักดิ์ เดชคง. ความฉลาดทางอารมณ์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: มติชน; 2542.
 19. วนิษา เรช. อัจฉริยะสร้างได้. พิมพ์ครั้งที่ 1. ปทุมธานี: อัจฉริยะ

- สร้างได้; 2550.
20. อุมพร ตรังคสมบัติ.จิตบำบัดและการให้การปรึกษาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว; 2544.
21. สุรางค์ ไคว่ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2545.
22. วีระวัฒน์ บันนิตามัย. เซวาน์อารมณ์ (EQ) ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จในชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท; 2545.
23. สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช; 2536.
24. คณะอนุกรรมการการพัฒนาระบบการกรรรมวิชาการ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ; 2546.

Abstract Influences of Family Functioning, Emotional Quotient, Social Support on Helping Behaviors of the Young Volunteer Spirit: A Case Study of Community Hospitals in Nonthaburi Province*

Wannapha Saroj*, Wing Commander Ngamlamai Piolueang**

*Khon Kaen Rajanagarindra Psychiatric Hospital

**Community Psychology, Department of Psychology, Kasetsart University

Journal of Health Science 2009; 18:436-44.

The objectives of this research were to study: 1) the level and influences of the family functioning, emotional quotient and social support of the young volunteer spirit students; on their helping behavior. The data were collected 426 from young volunteer-spirit students in five community hospitals in Nonthaburi province. The statistical methods were percentage, mean, standard deviation and stepwise multiple regression analysis. The results were as follow: 1) the young volunteer-spirit students in the community hospitals in Nonthaburi province had perceived their family functioning, emotional quotient, social support and had helping behavior at high levels; 2) the factors including; emotional quotient in handling relationships dimension, family functions in behavior control dimension, social support in information from school, and emotional quotient in managing emotions dimension, family functioning in emotional support from school, the counting of siblings and their education had influenced on helping behavior at the 0.001 level of significance with the possibility at 65.2 percents (R^2_{adj} 0.652). Especially, emotional quotient in managing emotions dimension was the best predictor among those to factors analyzed.

Key words: helping behavior, volunteer spirit, young volunteer spirit, family functioning, emotional quotient, social support